

¹ студентка 5 курсу фізико-математичного факультету, ДВНЗ «ДДПУ»

² докторант кафедри ТтаШ, ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка»

e-mail: gordeyeva _ _ natalya@ukr.net, vladislav.velichko@gmail.com

ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ В УНІВЕРСИТЕТСЬКІЙ ОСВІТІ

В роботі визначено основні напрямки використання соціальних мереж в університетській освіті. Наведені основні переваги використання соціальних мереж та проблеми переосмилення ролі викладача та студента в освітній діяльності при використанні соціальних мереж.

Ключові слова: *електронна освіта, соціальні мережі в освіті.*

Вступ

У 90-ті роки ХХ століття розвиток Інтернету перетворився на фактор глобального значення. Важливість використання ресурсів і технологій мережі Інтернет в освіті сьогодні не потребує спеціальних доказів. Всі розвинені країни світу мають більш-менш великі програми використання ресурсів мережі Інтернет в сфері освіти. Переважна більшість країн, що розвиваються, незважаючи на труднощі, проблеми і побоювання, прагнуть взяти посильну участь у формуванні світового освітнього співтовариства, що є, по суті, екстериторіальним завданням, і скористатися їхніми можливостями для власного розвитку. При цьому актуальним завданням для кожної країни, і світової спільноти в цілому, стає систематизація та аналіз досвіду використання Інтернету в освіті, як у його позитивному значенні, так і по відношенню до труднощів і небажаних наслідків.

Під загальнодоступними соціальними мережами розуміють спільноти в Інтернеті, які не мають обмежень ні за якими параметрами і не мають ніякої тематичної спеціалізації. Такі соціальні мережі дають можливість досить швидко встановити неформальний контакт. У соціальних мережах люди виявляються більш відкритими, ніж в реальному житті, більшою мірою готовими ділитися інформацією.

У сучасному світі інформаційних технологій способи роботи швидко змінюються, наділяючи великою конкурентною перевагою тих, хто використовує нові інструменти, які пропонують контекстний, швидкий і спрощений обмін

інформацією та спосіб співпраці. В освіті одним з таких підходів є E-Learning 2.0. Технологія створення соціальної мережі як моделі навчання [1].

Основна частина

E-Learning 2.0 відноситься до концепції впровадження інструментів і технологій Web 2.0. E-Learning 2.0 – це сукупність технологій і практичних рішень для навчального процесу, яка здатна еволюціонувати разом з навчальним закладом. Завдяки своїй простоті та відкритості підхід E-Learning 2.0 допомагає сфокусувати колективний розум на вирішенні навчальних завдань через компетенції, впорядкувати і оптимізувати створення каналів комунікації викладача зі слухачами та середовища спілкування для студентів.

Відомо, що середньостатистичний студент проводить в онлайн-соціальних мережах від 5 хвилин до 2 годин на день, кожен п'ятий користувач таких мереж витрачає на це більше однієї години на день [2]. Забезпечена зручними інструментами для розміщення, пошуку, класифікації даних і зв'язків між слухачами та об'єктами, соціальна мережа, створена на основі технології E-Learning 2.0 дозволяє вирішувати цілий комплекс завдань, пов'язаних з навчальним процесом і навчанням. А отже постає питання щодо продуктивного використання всіх можливостей соціальних мереж.

Дослідження використання інформаційно-комунікаційних технологій в новітніх формах організації навчального процесу, зокрема дистанційній формі навчання, присвячені дослідження О. Андреева, С. Архангельского, Т. Гусакової, Н. Кузнецової, В. Кухаренка, В. Олійника, Є. Полат, П. Стефаненка, П. Таланчука, А. Хуторського, Б. Шуневича та ін. Можливостями використання соціальних сервісів в освітньому процесі та їх ролі в формуванні сучасного світогляду досліджені в роботах Є. Бондаренка, М. Григорян, С. Дауна, Е. Диких, Н. Дубової, В. Кухаренка, Г. Можасєвої, Н. Морзе, Є. Патаракіна, Л. Рулиєне, Дж. Сіменса, А. Фещенко, Б. Ярмахова та ін.

Розглянемо основні підходи до використання соціальних мереж при навчанні. Дистанційне навчання сьогодні набуває особливої актуальності, оскільки з розвитком Інтернету і забезпеченістю студентів персональними комп'ютерами та мобільними пристроями поліпшується обмін інформацією як між викладачем і студентами, так і студентів між собою. Все це сприяє активізації та модернізації процесу навчання, а розробка та супровід особистих навчальних ресурсів викладачів або вузівських порталів тільки покращує навчальну діяльність.

У той же час при використанні соціальних мереж у окремих викладачів практично не виникають технічні труднощі з організації навчальної діяль-

ності, а навіть навпаки, працювати в мережі інтуїтивно зрозуміліше ніж в корпоративній системі. Викладач, будучи фахівцем у своїй галузі знань, може відчувати труднощі при створенні або використанні спеціалізованого сайту. Друга складність не завжди сайт для навчання є цікавим і відвідуваним студентами. Практика показує, що студентів дуже важко привчити до використання навчального сайту. Тому існує пропозиція використання як інструменту електронних освітніх технологій вже створені і працюючі соціальні мережі. Які ж переваги дає студентам і викладачам використання соціальних мереж з навчальною метою:

- Сьогодні молоді люди значний час проводять в соціальних мережах, а отже і спілкування в них (а також і отримання знань) для них стає не нудним вивченням предмета, а звичним і приємним заняттям, що призводить до більш ефективного освоєння матеріалу.
- Студент, спілкуючись у соціальній мережі з викладачем, веде себе менш скуто, що дозволяє йому ставити запитання по предмету, не боячись для оточуючих виглядати не освіченим чи смішним.
- Студенти мають можливість спілкуватися в реальному часі не тільки з викладачем, але і між собою. Можуть організовувати своєрідні конференції, особливо перед здачею заліку або іспиту.
- Викладач для студента психологічно стає не тільки викладачем, а й просто учасником соціальної мережі взаємодія на вертикальному рівні змінюється на взаємодію на горизонтальному рівні. Це викликає більшу довіру з боку студента, підвищує довіру до викладача і покращує процес засвоєння інформації.
- У викладача значно розширюється час спілкування з аудиторією, так як можна швидко оповіщати про події в навчальному процесі. При цьому з'являється можливість проведення виховної роботи з відстаючими студентами, та тими, хто не відвідує занять.

Системи мережевого спілкування, такі як Facebook, ВКонтакте, Однокласники; мікроблоги на кшталт Twitter; ресурси Wiki, MSN, YouTube і Flickr, є загальнодоступними. Аналогічно тому, як це відбувалося з інформаційно-комунікаційними технологіями, які були впроваджені в освітній процес протягом останніх чотирьох десятиліть. Необхідно впустити соціальне співробітництво в аудиторії для вивчення переваг і недоліків нового способу взаємодії. Нові проекти, такі як спільноти для вчителів, показали, що соціальна співпраця може використовуватись не тільки для обміну дидактичними методами та ідеями. Вони також дозволяють обговорювати деякі питання приватного характеру.

Наведені міркування допоможуть виділити питання про те, який досвід міг би бути корисний для навчання з точки зору студента, необхідно менше приділяти увагу звичайній публікації матеріалів і наступним їх оцінюванням. Це допоможе переосмислити значення і роль кожного з суб'єктів навчальної діяльності, кожен учасник курсу може бути настільки ж викладачем, наскільки і студентом. Викладач зможе перестати бути просто «джерелом знань» і перетворитися на наставника. Використовуючи рольову модель культури аудиторії, зв'язуючись з студентами в індивідуальному порядку і працюючи з їх особистими потребами, одночасно з цим направляючи дискусії і діяльність всієї групи студентів до досягнення загальних навчальних цілей.

Безумовно, система не нав'язує такий тип поведінки, але все ж саме цей тип поведінки вона підтримує найкраще. У майбутньому, по мірі стабілізації технічної інфраструктури, подальші нововведення в області «педагогічної підтримки» стануть основним напрямком у розвитку навчальної електронної системи яка основана на соціальних сервісах.

Висновки

Соціальні мережі охоплюють переважну більшість людей, що навчаються. Участь у різноманітних групах за вподобаннями, дозволяє згуртувати певне коло однодумців, які не тільки обмінюються інформацією, досвідом та ін., а й будують навколо себе певне навчальне середовище. Освіта не може бути осторонь цих процесів, і якщо вже неможливо викреслити із сьогодення таке соціальне явище, як соціальні мережі, то необхідно в повній мірі використовувати як технічні можливості, що надає технологія Web 2.0 так і соціальний феномен їх існування та організованості.

Література

1. *Фещенко А. В.* Социальные сети в образовании: анализ опыта и перспективы развития // Открытое дистанционное образование. — 2011. — № 3. — С. 43–46.
2. *Можяева Г. В., Фещенко А. В.* Использование виртуальных социальных сетей в обучении студентов-гуманитариев // Режим доступа: http://ido.tsu.ru/files/pub2010/Mojaeva_Feschenko_Ispolzovanie_virtualnyh_socialnyh_setei.pdf. — 2010.